

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu

LAUSUNTO

kirjaamo@sodankyla.fi

4.5.2026

Dnro 218/2026

Lausuntopyyntö 15.4.2026

SODANKYLÄN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSLUONNOS JA PERUSTEET

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena pyytää ympäristönsuojelulain (527/2014) 203 §:n mukaisesti Paliskuntain yhdistykseltä lausuntoa Sodankylän kunnan ympäristönsuojelumääräysluonnoksesta ja määräysluonnoksen perusteluista.

Sodankylän kunnan alueelle sijoittuvat kokonaan tai osittain Syväjärven, Sattasniemen, Lapin, Kemin-Sompion, Oraniemen ja Pyhä-Kallion paliskunnat. Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta” (PHL 3§). Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2§). Poronhoitolaissa 53 §:n mukaan: ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.”

Sodankylän kunnan ympäristönsuojelumääräysluonnoksissa on seuraavat poronhoitoa koskevat kohdat:

20§ Poronhoito

20.1§ Uusien porotarhojen perustaminen pohjavesialueelle on kielletty, ellei pohjavesi- ja maaperäselvityksillä osoiteta, ettei toiminnasta aiheudu pohjavedelle pilaantumista tai sen vaaraa.

20.2§ Porotarhan sijoittamisessa tulee noudattaa seuraavia suojaetäisyyksiä alla olevista kohteista:

Talousvesikaivo ja lähde, vähintään 30 metriä.

Paliskuntain yhdistys näkee, että 20.1§ tulee täsmentää koskemaan vain 1. luokan pohjavesialueita. Porojen tarhaamisen kieltäminen 1. luokan pohjavesialueella on ymmärrettävä määräys, sillä alueita käytetään talousveden ottoon.

Jotta vältetään sekaannukset muihin poronhoidossa käytettäviin työaitoihin, joissa porojen oleskelu on lyhytaikaista, Paliskuntain yhdistys ehdottaa seuraavaa selkeytystä porotarhan määritelmään (s. 6): *Porotarhalla tarkoitetaan aidattua aluetta, jota käytetään porojen talviaikaisen lisäruokinnan järjestämiseen siten, että porot oleskelevat alueella pidempiaikaisesti ja niiden aiheuttama ympäristökuormitus keskittyy rajatulle alueelle.*

Paliskuntien lausunnot ja kannanotot ympäristönsuojelumääräysluonnokseen liittyen tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä. Tarvittaessa paliskuntien kanssa on syytä neuvotella. Paliskuntia tulee tiedottaa ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä ja voimaantulosta.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelijat, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho ja Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi